

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำโครงการสำรวจการอ่านของประชากรขึ้นครั้งแรกในปี 2546 และได้จัดทำต่อเนื่องในปี 2548 2551 2554 2556 และ 2558 สำหรับการสำรวจปี 2561 นี้ นับเป็นครั้งที่ 7 เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับใช้พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านตลอดจนติดตามประเมินผลการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งเนื่องจากการอ่านทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพในการดำเนินชีวิต และการทำงาน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จึงนับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง

1.2 แนวคิดหรือข้อกำหนด

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลานาน มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือ และการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม และเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และในปี 2552 - 2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ รวมทั้งมีการตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกรุงเทพมหานครได้รับเลือกเป็นเมืองหนังสือโลก ปี 2556 จากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ร่วมกับสมาพันธ์ผู้จัดพิมพ์นานาชาติ สมาพันธ์ผู้จัดจำหน่ายหนังสือนานาชาติ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการทราบข้อมูลสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของประชากร สำหรับนำไปใช้กำหนดทิศทางและมาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1.3.1 จำนวนผู้อ่านและไม่อ่าน พร้อมทั้งลักษณะทางประชากร

1.3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ประเภทหนังสือที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน ระยะเวลาที่ใช้อ่านเฉลี่ยต่อวัน สถานที่ที่อ่าน เป็นต้น

1.3.3 ความคิดเห็นในเรื่องของวิธีการจูงใจให้ประชาชนรักการอ่าน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อให้มีข้อมูลสถิติพื้นฐานเรื่องการอ่านของประชากร

1.4.2 เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้กำหนดนโยบายและส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น และเหมาะสม เช่น

- รณรงค์หรือส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มวัย
- จัดหาหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
- จัดหาสถานที่อ่านให้แพร่หลายและเพียงพอกับประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ